

Jan Jaskanis

Cecele, pow. Siemiatycze

Informator Archeologiczny : badania 1, 152-153

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tury wenedzkiej z okresu rzymskiego niszczone już od okresu międzywojennego przez wybieranie piasku. Piaśnica leży w paśmie zalesionych wydm, przy drodze z Czarnocina do Tychowa.

W momencie rozpoczęcia badań wydma była zniwelowana prawie w 2/3 powierzchni. W miejscach, gdzie nie było wykopów nowożytnych, pod warstwą nawianego piasku znajdowała się próchnica powstała po okresie użytkowania cmentarzyska, a pod nią, na głębokości 8-15 cm występowały groby ciałopalne.

Zbadano przestrzeń o powierzchni 9,5 ara, odkrywając 11 grobów, w tym 5 zniszczonych i 2 uszkodzone. Wśród zespołów dobrze zachowanych znajdują się 2 groby męskie wyposażone w broń, narzędzia i naczynia, niektóre bogato zdobione, oraz grób kobiecy wyposażony w ceramikę i igłę żelazną. Jeden z grobów zawierał prawdopodobnie szczątki dziecka; przepalone kości zasypane były do małego czarnego naczynia na nóżce; obok leżało ręcznie lepione naczynie, przypominające kształtem toczono.

W zespołach zniszczonych interesujący jest grób 2, w którym znaleziono dwie fibule żelazne z taśmowatym kabłąkiem. Jedna z nich posiada masywny grzybek na główce. Ponadto w luźnej ziemi występowały fragmenty naczyń i część główki miecza z podwójną strudziwą.

Chronologię cmentarzyska na podstawie elementów uzbrojenia i fibul można ustalić na II - III w. n. e.

C E C E L E, pow. Siemiatycze

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Białymstoku

Badania prowadził mgr Jan Jaskanis, finansował WKZ w Białymstoku.

Prace były kontynuacją badań ratowniczych cmentarzyska z gro-

bami płaskimi i kurhanowymi, położonego na gruntach wsi Cecele, w północnej i zachodniej jego partii, gdzie objęły wyłącznie groby płaskie. Na przestrzeni ca 1025 m² odkryto 111 grobów, zawierających głównie pojedyncze pochówki ciałopalne-bezpopielnicowe. W kilku grobach znajdowały się dziecięce pochówki szkieletowe, orientowane głowami na północ lub południe. Niektóre jamy obstawione były kamieniami.

Pochówki ciałopalne mieściły się w niegłębokich jamach kształtu kolistego lub owalnego od ok. 0,5 m do 1,2 m. Jamy wypełnione były szczątkami stosu z ułamkami palonych kości /50%/ lub zawierały tylko czyste ułamki kostne, bez spalenizny, niekiedy tylko z węgielkami /46%/. Groby szkieletowe oraz ciałopalne nie tworzyły skupisk i były przemieszane. Wyposażenie pochówków/65%/posiada blisko połowie wyłącznie jedynie ułamki ceramiki. Do najczęstszych elementów wyposażenia należały zapinki, ceramika oraz fragmenty zniszczonych w ogniu grzebieni oraz szklanych paciorków. Wystąpiły też sprzączki do pasa, szpile, igły, przęśliki. W trzech pochówkach natrafiono na kości zwierzęce, w jednym zaś na pestkę owocu. Zapinki reprezentowane są przez formy kuszowate wyłącznie z dolnymi cięciwami i podwiniętymi nóżkami oraz przez egzemplarze od nich pochodne z pochewką trójkątną i prostokątną, niekiedy zakończoną guzikiem. Szpile reprezentują jeden typ laseczkowatych ze skręconym śrubowo trzonkiem.

Badaną część cmentarzyska datować można na późny okres rzymski - drugą połowę III i na IV w. n. e.

Pod względem przynależności kulturowej uzyskany materiał wykazuje cechy kultury wenedzkiej z terenów Mazowsza i wschodniego Pomorza.